

Lisa 3. Pärnu-Viljandi külastusala väärtuste eksponeerimise kaardistamine ja laekunud ettepanekud

RMK külastusobjektide väärtuste olemasolu, väärtuste eksponeerimise hetkeolukorra kaardistatud teave on sisendiks edasiste teavitamisalaste plaanide tegemisel ja edasiste arengusuundade määramisel. Eesmärgiks on, et objektidel oleks esitatud koha eripära arvestades kõige asjakohasem teave, vältides infoga üle küllastumist, samas tagades kaitseväärtuste säilimine ja kvaliteetne tutvustamine.

Kaardistatud on üldteemadena, millist teavet olemasolevate väärtuste kohta külastusobjektidel, RMK kodulehel või muudel RMK teabekandjatel hetkel jagatakse, millised väärtused on objektidel, aga neid hetkel ei tutvustata ja potentsiaalsed arengusuunad, millist teavet planeeritakse kajastada kava perioodil.

Ettepanekute ja potentsiaalsete arengusuundade lahtis on toodud Keskkonnaameti poolne sisend. Ettepanekutena oli oodatud nii looduskaitse eripära arvestades tutvustamise alane sisend kui ka sisend kaitseväärtuste säilimise tagamiseks (nt. mõnda kaitseväärtust on mõistlik tutvustada mujal, kui sama väärtust tutvustatakse kahel lähestikku paiknevalt objektidel, kaitseväärtuse tutvustamine võib kahjustada kaitseväärtuse säilimist, täiendava teabe jagamine kaitseväärtuse säilimiseks võib osutuda kriitiliseks jms).

	väärtus on olemas, kuid ei ole kajastatud
	väärtus on kajastatud
	väärtus plaanitakse kajastada kava perioodil

1. Soomaa rahvuspark

Külastusobjekt	Prioriteetsus	Prioriteetsuse hinnangu selgitus	Maaomand (RMK, eramaa, JRO, KOV)	Kaitseala, vöönd	Muud väärtused (muinsuskaitse, looduslik pühapaik)	Looduskaitsetelised väärtused	Linnustik	Pärandkultuur	Metsaelustik, metsade majandamine	Jahindus, kalandus	Maastikuline, sh. geoloogiline	Meri jt veekogud (obj.asend veekogu ääres)	Looduses liikumine (matkamine, rahvasport, jalutamine)	Pargid	Ettepanekud ja potentsiaalsed arengusuunad teavitamise kvaliteedi parandamiseks ja kaitseväärtuste säilimiseks.
RMK matkatee Oandu-Aegviidu-Ikla/Hüpassaare-Kopra tare	1	1. üle-eestilise ja rahvusvahelise tähtsusega matkatee, seob olemasolevaid külastusobjekte; 2. tutvustab Eestimaa loodust, sh. Soomaa rahvusparki loodus- ja kultuuripärandit	RMK, eramaa, KOV			infotahvel objektile	infotahvel objektile	infotahvel objektile	infotahvel objektile				infotahvel objektile	infotahvel objektile	
Riisa õpperada	1	1. rahvusvaheline ja üle-eestiline tähtsus; 2. rabakoosulisi tutvustav rada; 3. loodushariduslik tähtsus - kasutatakse programmide läbiviimise kohana	RMK	Soomaa pv		infotahvel objektile	infotahvel objektile		infotahvel objektile				infotahvel objektile	infotahvel objektile	Väärtuste eksponeerimisel puudu rabakoosulus (kujunemine, tunnused ja liigid) - miks? Riisal rajal on selle kohta infotahvel objektile.
Hüpassaare õpperada	1	1. pärandkultuuriline väärtus - helilooja M. Saare majamuuseum, Suure-Jaani muusikafestivali päikesefoosoni kontserdid Hüpassaare rabasaarel; 2. loodushariduslik väärtus - programmide ja ürituste koht; 3. Matkatee peatuskoht; 4. piirkondlik tähtsus - koolide õuesõppe ja väljasõidu paik	RMK	Soomaa pv, Kuresoo skv		X	X	infotahvel objektile	X				infotahvel objektile	infotahvel objektile	Väärtuste eksponeerimisel puudu rabakoosulus (kujunemine, tunnused ja liigid) - miks? Hüpassaare rajal on selle kohta mitu infotahvliit objektile. Rajal on infotahvel ka objektile metsaelustiku kohta (2 tk) ning tinglikult veekogude kohta (laukad ja selle elustik).
Hüpassaare lõkkekoht	2	1. lisaväärtuse andmine Hüpassaare õpperajale; 2. matkatee peatuskoht	RMK	Soomaa pv				infotahvel objektile	x				infotahvel objektile		
Ingatsi õpperada	1	1. rahvusvaheline ja üle-eestiline tähtsus; 2. rabakoosulisi tutvustav rada; 3. loodushariduslik tähtsus - kasutatakse programmide läbiviimise kohana	RMK, eramaa	Raudna skv, Kuresoo skv, Soomaa pv		X	X	x	X				infotahvel objektile	infotahvel objektile	Väärtuste eksponeerimisel puudu rabakoosulus (kujunemine, tunnused ja liigid) - miks? Ingatsil on selle kohta info objektile. Märgitud on, et pärandkultuur on olemas, aga pole infotahvliit objektile. Minu andmetel on seal 2 tahvliit pealkirjadega "metsakuivendus" ja "metsaveo raudtee", mis kajastavad pärandkultuuri. Rajad tahvliid ei ole heas seisus ja vajavad kindlasti uuendamist.
Koprarada	1	1. rahvusvaheline ja üle-eestiline tähtsus - mitmekesistab rahvusparki keskuse tegevusi, nn keskuse „kodurada“; 2. loodushariduslik väärtus - tutvustab kopra elutegevust, kasutatakse programmide läbiviimise paigana	RMK	Tõramaa skv		x	infotahvel objektile		infotahvel objektile				infotahvel objektile		
Kõrtsi-Tõramaa lõkkekoht	1	1. rahvusparki keskuse tegevuste mitmekesistamine - oluline peatus- ja ööbimiskoht, karavanide peatuskoht; 2. loodushariduslik väärtus - oluline loodusharidusprogrammide läbiviimise koht	RMK	Soomaa pv		X		X	x				X		
Tõramaa puisniidu lõkkekoht	1	1. pärandkultuuriline väärtus - Tõramaa jõe suudmeala pärandmaastikud; 2. loodushariduslik väärtus - programmide läbiviimise paik, linnuvaatlus, loomavaatlus, lühakooslused; 3. tegevuste mitmekesistamise väärtus -	RMK	Soomaa pv		x	infotahvel objektile					x	X		

		talviste suurvete koht, uisu- ja kelgumatkad												
Meiekose tamme metsaonn	2	1. tegevuste mitmekesistamise väärtus - hea ligipääsetavusega, oluline lõkkekoht ja õõbimispaik kanuumatkajatele ja teistele rahvusparki külastajatele	RMK	Raudna skv				infotahvel objekt				infotahvel objekt	infotahvel objekt	
Meiekose õpperada	2	1. pärandkultuuriline väärtus - Tõramaa jõe suudmeala pärandmaastikud; 2. loodushariduslik väärtus - kasutatakse programmide läbiviimiseks; 3. looduskaitse väärtus - keskkonnauuringute ala (orhideed, liblikad)	RMK, eramaa	Raudna skv	x	X	X	X				X	infotahvel objekt	
Meiekose randumissild	2	1. tegevuste mitmekesistamine - kalastuskoht, kanuumatkade lõpp-punkt	RMK	Raudna skv										
Meiekose saarte lõkkekoht	2	1. võimaluste mitmekesistamine - peatumisvõimalus karavanidega liikujatele	RMK	Raudna skv								X		Meiekose saarte lõkkekohas suur infostend kus on kajastatud nii pärandkultuur (õngitsemiskunst, ühepuulootsik), veekogud (Raudna jõgi) ja kalastik.
Öördi metsaonn	2	1. lisaväärtuse andmine Öördi õpperajale; 2. loodushariduslik väärtus - tutvustab kopra ja metsise elutegevust	RMK	Öördi skv			infotahvel objekt		infotahvel objekt			infotahvel objekt	x	
Öördi õpperada	2	1. loodushariduslik väärtus - tutvustab kopra ja metsise elutegevust	RMK	Öördi skv			infotahvel objekt		infotahvel objekt			infotahvel objekt	x	Öördi rajal võiks olla üks infostend ka lauka juures.
Läti lõkkekoht	2	1. matkatee peatuskoht; 2. loodushariduslik väärtus - vaatetorn luhakoosluste vaatlemiseks 3. kõrghooajaväline kasutus - uisu - ja kanuumatkad suurvetel	RMK	Pääsma laane skv			infotahvel objekt		infotahvel objekt			infotahvel objekt		
Oksa ait metsaonn	2	1. matkatee oluline õõbimis- ja peatuskoht; 2. pärandkultuuriline väärtus - pärandkooslused ja kultuuripärandi objektid	RMK	Soomaa pv				x				infotahvel objekt		Pärandkultuurist juttu suurel infostendil
Oksa küün metsaonn	2	1. matkatee oluline õõbimis- ja peatuskoht; 2. pärandkultuuriline väärtus - pärandkooslused ja kultuuripärandi objektid	RMK	Soomaa pv			infotahvel objekt							Infotahvel objekt ka veekogude eksponeerimise teemal ehk suurel infostendil kajastatud pärandkultuur, Lemmjõgi kui puisniidu teema (tinglikult metsade majandamine)
Oksa lõkkekoht	3	1. matkatee peatuskoht; 2. tegevuste mitmekesistamine - lõkke tegemine ja õõbimine; 3. pärandkultuuriline väärtus - lähedal asub kõrtsiajast säilinud mantelkorsten	RMK	Soomaa pv			infotahvel objekt					infotahvel objekt		Minuteada on Oksa lõkkekohas üldine Soomaa RP stend, kus pärandkultuuri eraldi tutvustatud ei ole. KKK näeb ette Oksa lõkkekohast Oksa kõrtsini kultuuripärandi teemalise raja loomist.
Karuskose metsavahi metsamaja	2	1. pärandkultuuriline väärtus - traditsioonilise talu elustiili kultuuripärand, pärandkultuurimaastikud; 2. võimaluste mitmekesistamine - ainuke metsamaja tüüpi õõbimisvõimalus rahvusparkis; 3. loodushariduslik väärtus - EKA baaslaagrite koht	RMK	Raudna skv				x				x		
Ruunaraipe lõkkekoht	2	1. võimaluste mitmekesistamine - marja- ja seenemetsad; 2. looduskaitse ja loodushariduslik väärtus -	RMK	Ruunaraipe-Sauga skv		x					X	infotahvel objekt		

		luitemetsad												
Pertlimetsa lõkkekoht	2	1. matkatee peatuskoht; 2. jahinduslik väärtus - jahimeeste kogunemiskoht	RMK	Kikepera lka, Kikepera pv					x				infotahvel objektidel	
Muinasküla lõkkekoht	2	1. võimaluste mitmekesistamine - kõige suurem telkimiskoht Soomaal, noorkotkaste ürituste koht, kalastamine	RMK	Raudna skv							x			
Lemmjõe keelemetsa õpperada	3	1. looduskaitse ja loodushariduslik väärtus - lemmjõe tamm, lammimetsi tutvustav rada	RMK	Lemmjõe keele skv		infotahvel objektidel	X		infotahvel objektidel	x		x	infotahvel objektidel	Infotahvel objektidel pärandkultuuri kohta (suurel infotahvil teemaks palgiparvetus, Kuusekäära talu lugu), samuti veekogu kohta (Raudna jõgi)
Kuusekäära randumissild	3	1. kanuumatkade alguspunkt	RMK, eramaa	Soomaa pv								x		
Mulgi heinamaa lõkkekoht	3	1. looduskaitse ja loodushariduslik väärtus - vanad metsakooslused	RMK	Mulgi skv			x			x		x	infotahvel objektidel	
Kuuraniidu õpperada	3	1. looduskaitse ja loodushariduslik väärtus - vanad metsakooslused	RMK	Soomaa pv, Sandra skv		x	infotahvel objektidel		infotahvel objektidel				infotahvel objektidel	Kuuraniidu rada on ka õppeprogrammide läbiviimise koht (KeA programm "Teistmoodi seeneretk").
Pärna metsaonn	3	1. pärandkultuuriline väärtus - talukoht; 2. liikumisvõimaluste mitmekesistamine - tuleviku rada, mis ühendab olemasolevaid objekte	RMK	Soomaa pv			X	X	X				X	
Kirbu puhkekoht	3	1. kanuumatkade peatuskoht; 2. Ingatsi õpperaja lisaväärtus	RMK	Raudna skv								x		
Toonoja metsaonn	4	1. pärandkultuuriline väärtus - talukoht metsikul rabasaarel; 2. võimaluste mitmekesistamine - „ekstreemkülastus“ kaugel rabasaarel	RMK	Kuresoo skv										
Lemmjõe metsaonn	5	1. pärandkultuuriline väärtus - talukoht	RMK	Soomaa pv										

Objektide kirjeldused ja täpne paiknemine on leitavad:
<http://loodusegakoos.ee/kuhuminna/rahvuspargid/soomaa-rahvuspark>

2. Pärnumaa puhkeala

Külastusobjekt	Prioriteetsus	Prioriteetsuse hinnangu seletus	Maaomand (RMK, eramaa, JRO, KOV)	Kaitseala, võõnd	Muud väärtused (muinsuskaitse, looduslik pühapaik)	Looduskaitse väärtused	Linnustik	Pärandkultuur	Metsaelustik, metsade majandamine	Jahindus, kalandus	Maastikuline, sh. geoloogiline	Meri jt veekogud (obj.asend veekogu ääres)	Looduses liikumine (matkamine, rahvasport, jalutamine)	Ettepanekud ja potentsiaalsed arengusuunad teavitamise kvaliteedi parandamiseks ja kaitseväärtuste säilimiseks.
RMK matkatee Oandu-Aegviidu-lka/Kopra tare-lka	1	1. üle-eestilise ja rahvusvahelise tähtsusega matkatee, seob olemasolevaid külastusobjekte; 2. tutvustab Eestimaa loodust	RMK, eramaa, KOV			infotahvel objektidel (Kabli looduse õpperajal)	infotahvel objektidel (Kabli looduse õpperajal)	infotahvid objektidel	infotahvid objektidel	x	x	x	infotahvid objektidel	
Rannametsa-Tolkuse looduse õpperada	1	1. üle-eestiline ja rahvusvaheline tähtsus - paikneb rahvusvahelise tähtsusega maantee ääres, väga hea ligipääsetavus, kasutatakse Eestit külastavate rahvusvaheliste jm kõrgetasemeliste gruppide teenindamiseks; 2. looduskaitse väärtuste eksponeerimine ja säilitamine, 3. loodushariduslik tähtsus - kasutatakse loodusõppeprogrammide läbiviimiseks	RMK	Luitemaa lka, Luidete skv, Maasikaraba skv		infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	x	x		infotahvel objektidel		infotahvid objektidel	
Töotusemäe lõkkekoht	3	1. pärandkultuuriliste ja looduskaitse väärtuste säilitamine ja	RMK	Luitemaa lka, Luidete skv	loodusliku pühapaiga kõrval	x		infotahvel objektidel			x		infotahvid objektidel	

		eksponeerimine; 2. üle-eestiline tähtsus - objekti kasutatakse jooksuürituse „Luitejooks“ raames, teiste erinevate ürituste ja sündmuste korraldamisel													
Krapi telkimisala	1	1. üle-eestiline külastus - pika traditsiooniga perepuhkuse puhkepaik, külastajad Viljandi, Tartu, Tallinn	RMK				x				x	x	infotahvel objektile		
Kabli looduse õpperada	1	1. Kabli külastuskeskuse „kodurada“, matkatee rada, invakasutatav 2. loodushariduslik tähtsus - kasutatakse loodushariduslike programmide läbiviimisel; 3. looduskaitse tähtsus - tutvustatakse rannikukooslusi, lindude rännet ja selle uurimist, kiilide ja nahkhiirte uurimist	RMK	Kabli lka, Looduskeskuse pv, Linnujaama skv				infotahvel objektile			x	infotahvel objektile	infotahvel objektile	infotahvilid vajaksid uuendamist, et külastajad saaksid laiemalt ülevaate kaitseala loodusväärtustest. Infovoldikute asemel võiks külastuskeskuses olla mitmes keeles laenatavad õpperada ja kaitseala tutvustavad õppematerjalid, mis pärast keskusse tagastatakse.	
Priivitsa lõkkekoht	1	1. matkatee peatuskoht; 2. Kabli külastuskeskusele ja Kabli looduse õpperajale lisaväärtuse andmine - lõkke tegemine, õõbimisvõimalus, laste mänguväljak	RMK	Kabli lka, Looduskeskuse pv			x	x		infotahvel objektile		x	x	infotahvel objektile	võiks lisada infotahvile info oja ja selle elustiku kohta.
Lemme telkimisala	1	1. üle-eestiline tähtsus - pika traditsiooniga puhkepaik, külastajad Viljandi, Tartu, Tallinn; 2. suurürituste korraldamist võimaldav taristu ja looduslikud tingimused	RMK									x	x	infotahvel objektile	
Rae järve telkimisala	1	1. Paiknemine majandusmetsade keskel, 2. alternatiivpuhkus rannapuhkuseks, suhteliselt kõrge koormustaluvus, 3. loodushariduslik väärtus - programmide ja ürituste koht	RMK											infotahvel objektile	
Rae järve matkarada	2	1. Lisaväärtus Rae järve telkimisalale, matkatee osa; 2. loodushariduslik tähtsus - rada tutvustab loodusväärtusi, vee ja metsaelustikku	RMK											infotahvel objektile	
Kilingi-Nõmme lõkkekoht	2	1. matkatee peatuskoht; 2. piirkondliku tähtsusega pikniku pidamise koht	RMK										x	infotahvel objektile	
Kilingi-Nõmme metsarada	2	1. metsamajanduslik ja loodushariduslik tähtsus - tutvustab metsade majandamise erinevaid teemasid, metsanduslikku pärandkultuuri, kasutatakse loodushariduslike programmide ja ürituste läbiviimiseks; 2. matkatee rada	RMK, KOV											infotahvel objektile	infotahvel objektile
Kilingi-Nõmme metsamaja	2	1. üle-eestiline tähtsus - metsapuhkuse lisaväärtus õõbimisvõimalusena; 2. kohaliku tähtsusega puhkekoht	RMK												x
Matsiranna telkimisala	2	1. üle-eestiline tähtsus - pika traditsiooniga rannapuhkuse ala	RMK, KOV				x					x	x	infotahvel objektile	
Tammiste metsarada	2	1. Pärnu linna rekreatsiooniala - kasutatakse jalutamiseks ja tervisespordi harrastamiseks; 2. metsamajanduslik ja loodushariduslik tähtsus - rada tutvustab metsade	RMK											infotahvel objektile	infotahvel objektile

		majandamist, jahindust ja kasutatakse laste loodusharidusprogrammide läbiviimise kohana												
Kopra lõkkekoht	2	1. üle-eestiline tähtsus - matkatee peatuskoht	RMK						x	x		x	infotahvel objektil	
Nigula raba õpperada	2	1. looduskaitse tähtsus - tutvustab looduskaitse väärtusi; 2. ajalooliselt oluline rada - üks Eesti esimesi	RMK	Nigula lka, Nigula skv		infotahvel objektil	infotahvel objektil	x			infotahvel objektil	x	infotahvel objektil	Peaks üle hindama, kas rajale endale on vajalik rajada infostende – võib-olla piisab, kui panna mõlema vaatetorni juurde infotahvid (näiteks esimesele (linnu) liikide ja teisele raba ökosüsteemide kohta). Kaitsekorralduskavas on kirjas, et renoveeritakse järvepaviljon. Järvepaviljon oleks mõttekas korrastada nii, et järve poole olevat seina saab kasutada ka linnuvaatlus varjena. Paviljoni seinale võiks panna valge tahvli, kuhu vaatlejad saavad üles märkida nähtud haruldased/huvitavamad liigid või kasutada külastusraamatut, kuhu saab liike üles märkida.
Laiksaare loodusrada	2	1. loodushariduslik tähtsus - tutvustab lammimetsi, laialehiseid puuliike, kasutatakse loodusharidusprogrammide läbiviimiseks;	RMK				x	x	infotahvel objektil	x	infotahvel objektil	x	infotahvel objektil	
Laiksaare metsaonn	2	1. matkatee oluline ööbimiskoht; 2. lisaväärtus Laiksaare loodusrajale	RMK						x				infotahvel objektil	
Pikla ranniku vaatlusplatvorm	3	1. oluline linnuvaatluskoht	RMK	Lütemaa lka, Pikla skv		x	x						x	
Pikla tiikide linnuvaatlustorn	3	1. oluline linnuvaatluskoht	RMK	Lütemaa lka, Pikla skv		x	x						x	
Kolga looduse õpperada	3	1. looduskaitse tähtsus - tutvustab looduskaitse väärtusi; 2. piirkondlikult oluline puhkepaik, allikas	RMK, KOV	Kolga lka, Kolga skv		infotahvel objektil	x	x	infotahvel objektil		infotahvel objektil	infotahvel objektil	infotahvel objektil	
Ikla puhkekoht	3	1. matkatee algus/lõpp-punkt	riigikaitsema a					x					infotahvel objektil	
Soontagana telkimisala	3	1. üle-eestiline pärandkultuuriline tähtsus - Soontagana maalinna eksponeerimine; 2. loodushariduslik ja looduskaitse tähtsus - tutvustatakse Avaste sood, kaitsealuseid liike ja kooslusi; 3. võimalus korraldada suurüritusi	RMK, KOV	Avaste lka, Avaste soo skv	Muinsuskaitse objekt	infotahvel objektil	x	x			infotahvel objektil		infotahvel objektil	RMK - info on vana, aegunud, vajalik uuendada. KA- Kaitsekorralduskava sõnastab nii: "Tahvel peab sisaldama teavet kaitstava(te) ala(de) eesmärkide, loodus- ja muinsuskaitse väärtuste, Natura loodus- ja linnualasse kuulumise, tsoneeringu, paiknemise, külastusobjektide ning -korralduse kohta." Kindlasti tuleks käsitleda ka linnustiku teemat kuna Avaste LKA-le jääv soo- ja rabaala on väga mitmekesine linnustikuga, kus esindatud nii haruldused kui tüüpilised liigid. Eksperti sõnul tuleb loodavat Avaste looduskaitseala pidada mitte üksnes Tuhu-Kesu linnuala oluliseks osaks, vaid ka siirde- ja madaloolinnustiku etalonala kogu Eestis ja Läänemere regioonis. See on väärtus, mida külajastajad võiksid kindlasti teada.
Uuluniidu metsaonn	3	1. Matkateeliste alternatiivne ööbimisvõimalus	RMK						x	x	x	x	x	
Luiga metsaonn	4	1. piirkondlik tähtsus - lisaväärtus ööbimisvõimalusena	RMK						x	x			x	
Katku lõkkekoht	4	1. looduskaitse tähtsus - tutvustab looduskaitse väärtusi; 2. piirkondlikult oluline puhkepaik	RMK	Kikepera lka, Kikepera pv		infotahvel objektil	infotahvel objektil		x				infotahvel objektil	
Kaubaru metsaonn	4	1. lisaväärtus Nigula raba õpperajale - lõkke tegemise ja ööbimise võimalus; 2. pärandkultuuriline tähtsus - tutvustatakse traditsioonilist	RMK, eramaa	Nigula lka, Kolbergi skv		infotahvel objektil		infotahvel objektil					infotahvel objektil	Võiks olla ka viit, et kui mõnda teed edasi minna jõuabki Nigula raba õpperajani. Võib-olla tuleb kasuks, kui tegemist on kompaktselt tutvustusega – Kaubaru metsaonni juures tutvub inimene talukohaga, poolloodusliku kooslusega ja

		maaelu ja karjakasvatust, inimese ja märgalade koostöimimine												saab infot selle kohta, miks rabasid kuivendati; edasi Nigula raba juurde minnes tutvub inimene rabade looduskaitse väärtusega ja saab teavet, miks on oluline rabasid kaitsta ja taastada. Peale selle, et Kaubaru metsaonn on lisaväärtus Nigula raba õpperajale, sest külastajad saavad siin puhata, lõket teha ja ka ööbida, on ta lisaväärtus ka teabe poolest – ta aitab justkui moodustada tervikpilti inimese ja märgalade koostöimise kohta.
Nedrema puisniidu lõkkekoht	4	1. üle-eestiline ja rahvusvaheline tähtsus - tutvustab poollooduslike kooslusi, liigirikast kaitsealuste liikide kasvukohta	RMK	Nedrema lka, Nedrema skv		x	x	x				x	infotahvel objektile	
Sandra matkarada ja metsaonn	4	1. looduskaitse tähtsus - tutvustab kaitsealuseid liike ja kooslusi; 2. ekstreemne lisaväärtus - ööbimisvõimalus väga kaugel inimasustusest	RMK	Sookuninga lka, Sandre skv, Rongu skv		infotahvel objektile	infotahvel objektile	infotahvel objektile	x	x	infotahvel objektile		infotahvel objektile	
Mõtusemaja metsaonn	5	1. pärandkultuuriline tähtsus - möisa jahionn	RMK	Sookuninga lka, Sookuninga skv		x	x	x	x	x			x	
Arumetsa väike rändrahn ja Aruoja rändrahn	5	1. looduskaitse üksikobjektid	RMK	LK üksikobjektid		x							x	Igaks juhuks täpsustan, et Pärnumaal asub kaks Arumetsa rändrahn nimelist üksikobjekti. Täpsemalt on üks Arumetsa väike rändrahn (KLO4001141) koordinaatidel X: 6 438 104, 090; Y: 534 552, 390 ja teine Arumetsa rändrahn (KLO4001140) koordinaatidel X: 6 436 418,689; Y: 531 811,428. Täpsustan, sest põhikaardil on rändrahnude asukoht vahetusse läinud. Maanteeääres olev silt, mis viitab väikese rändrahn juurde, on õige. Arumetsa rändrahnul (KLO4001140) ei ole juures kaasaegset LK silti. Asub Tln-Pärnu-lka maanteest ca 2km eemal, eramaal, metsa-alal. Arumetsa väike rändrahnule (KLO4001141) viitab Tõitoja-Häädemeeste maanteelt tee viit, üle teekraavi viib puidust sild. Objekt on kergelt leitav, kuid puudub kaasaegne LK silt. Aruoja rändrahn on keskkonnaregistris märgitud ka teise nimega - Asuja rändrahn. Keskkonnaametis (KeA) on hetkel väljatöötamise kavatsuse (VTK) staadiumis "Pärnumaa kaitstavate looduse üksikobjektide piiranguvööndi ulatuse määramine". VTK avalikustamisel tegi Häädemeeste vald ettepaneku võtta vana asulakoha järgi kasutusele nimi Asuja rändrahn . KeA-l vastuväiteid pole. Seega läheb nimetatud menetlus edasi uue nimega. Seni kehtib nimetus Aruoja rändrahn. Rahnu juurde viitab samuti Tõitoja-Häädemeeste maanteelt viit ja üle teekraavi viib sild. Objekt hästi leitav, Silt Aruoja rändrahn nimega on olemas, kuid ilmselt kunagi maha kukkunud ning postile uuesti tagurpidi kinnitatud.
Valgeranna puhkekoht	5	1. üle-eestiline tähtsus - pika traditsiooniga rannapuhkuse ala	RMK				x		x		x	x	infotahvel objektile	

Objektide kirjeldused ja täpne paiknemine on leitavad:
<http://loodusegakoos.ee/kuhuminna/puhkealad/parnumaa-puhkeala>

3. Sakala puhkeala

Külastusobjekt	Prioriteetsus	Prioriteetsuse hinnangu seletus	Maaomand (RMK, eramaa, JRO, KOV)	Kaitseala, võõnd	Muud väärtused (muinsuskaitse, looduslik pühapaik)	Looduskaitsetelised väärtused	Linnustik	Pärandkultuur	Metsaelustik, metsade majandamine	Jahindus, kalandus	Maastikuline, sh. geoloogiline	Meri jt veekogud (obj.asend veekogu ääres)	Looduses liikumine (matkamine, rahvasport, jalutamine)	Ettepanekud ja potentsiaalsed arengusuunad teavitamise kvaliteedi parandamiseks ja kaitseväärtuste säilimiseks.
RMK matkatee Oandu-Aegviidu-Ikla / Lelle - Luite	1	1. üle-eestilise ja rahvusvahelise tähtsusega matkatee, seob olemasolevaid külastusobjekte; 2. tutvustab Eestimaa loodust	RMK, eramaa, KOV			infotahvlid objektidel	infotahvel objektidel (Mukri)	infotahvlid objektidel	infotahvlid objektidel	x	x	x	infotahvlid objektidel	
Lõhavere linnus	1	1. üle-eestiline tähtsus - muinsuskaitse väärtus	RMK		muinsuskaitse objekt			koomiksitahtvlid on olemas, planeeritud uued muinsuskaitsetelised tahvlid					x	
Lõhavere lõkkekohad	1	1. võimaluste mitmekesistamine - suurürituste, etenduste, kontsertide korraldamise võimalus; 2. kohalik tähtsusega väljasõitude, pikniku pidamise koht;	RMK										x	
Mukri loodusrada	1	1. looduskaitse ja loodushariduslik väärtus - rabakooslused, laugastikud, linnuvaatlus vaatetornist; 2. matkatele jääv rada	RMK	Mukri lka, Mukri pv		infotahvlid objektidel	infotahvel objektidel	x			infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	x	
Mukri lõkkekoht	2	1. matkatee peatuskoht; 2. võimaluste mitmekesistamine - lisaväärtuse andmine Mukri loodusrajale	RMK			infotahvel objektidel							infotahvel objektidel	
Saeveski metsaonn	1	1. matkatee ööbimiskoht; 2. pärandkultuuriline väärtus - metsavahi maja Sakala teel	RMK	Saarjõe mka, Tagametsa skv		x		infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	x		x	infotahvel objektidel	
Kellissaare lõkkekoht	2	1. matkatee peatuskoht; 2. piirkondlik tähtsus - ujumiskoht, orienteerumisürituste korraldamise koht; 3. loodushariduslik väärtus - karjääri taastamine	RMK								x	x	infotahvel objektidel	
Sinialliku lõkkekoht/matkarada	2	1. üle-eestiline väärtus - allikapaikade kaitse ja eksponeerimine	RMK, eramaa	Loodi lp, Sinialliku skv, Loodi pv	looduslik pühapaik	infotahvel objektidel		infotahvel objektidel			infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	
Koorküla Valgjärve lõkkekohad	2	1. piirkondliku tähtsusega pikniku pidamise, ujumise ja kalastamise koht	RMK	Koorküla lka, Kadastiku skv		infotahvel objektidel		infotahvel objektidel		infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	
Ruhijärve lõkkekohad	2	1. piirkondliku tähtsusega pikniku pidamise, ujumise ja kalastamise koht	RMK			infotahvel objektidel				infotahvel objektidel		infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	
Parika väikejärve õpperada	2	1. loodushariduslik väärtus - kasutatakse rabakooslusi tutvustavate loodusharidusprogrammide läbiviimiseks	RMK	Parika lka, Parika skv		infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	
Sakala tee matkarada	2	1. matkatee peatuskoht; 2. pärandkultuuriline väärtus - C.R. Jakobsoni teekond Kurgjalt Viljandi poole ajalehte „Sakala“ toimetama	RMK, eramaa	Navesti mka, Navesti pv, Saarjõe mka, Tagametsa skv, Pärassaare -Nõmmita skv		infotahvel objektidel		infotahvel objektidel	infotahvel objektidel	x	infotahvel objektidel	x	infotahvel objektidel	
Luite lõkkekoht	2	1. matkatee peatuskoht; 2. võimaluste mitmekesistamine - koriluskoht, seemned, marjad	RMK	Navesti mka, Navesti pv		infotahvel objektidel			x		infotahvel objektidel		infotahvel objektidel	
Loodi põrguoru matkarada	2	1. piirkondlik väärtus - Loodi ürgorg	RMK, eramaa	Loodi lp, Loodi pv, Paistu ürgoru skv		infotahvel objektidel							infotahvel objektidel	

Loodi paisjärve lõkkekohad	2	1. piirkondliku tähtsusega pikniku pidamise, ujumise ja kalastamise koht, viljandi lasteade ja koolide väljasõidukoht	eramaa	Loodi lp, Loodi pv, Paistu ürgoru skv		infotahvel objektile	X	infotahvel objektile			infotahvel objektile		infotahvel objektile	
Õisu matkarada	2	1. piirkondlik väärtus - liivapaljandid	reformimata maa/RMKle	Õisu mka, Õisu jõeoru skv		x		infotahvel objektile	infotahvel objektile		infotahvel objektile			Võiks olla õpperajal väikesed infostendid.
Kabelimäe lõkkekoht	2	1. matkatee peatuskoht, alternatiiv Saeveski metsaonni kasutusele	RMK	Saarjõe mka, Tagametsa skv, Pärassaare -Nõmmitsa skv		infotahvel objektile		infotahvel objektile			infotahvel objektile		infotahvel objektile	
Tillniidu lõkkekoht	2	1. matkatee peatuskoht; 2. pärandkultuuriline väärtus - Tillniidu metsavahitalu koht	RMK					infotahvel objektile	infotahvel objektile				infotahvel objektile	
Teringi õpperada	2	1. looduskaitse ja loodushariduslik väärtus - rabakooslused, laugastikud	RMK	Teringi mka, Teringi skv		objekti rek. järgselt info uuendatakse	objekti rek. järgselt info uuendatakse	objekti rek. järgselt info uuendatakse			objekti rek. järgselt info uuendatakse	objekti rek. järgselt info uuendatakse	objekti rek. järgselt info uuendatakse	
Teringi lõkkekoht	2	1. võimaluste mitmekesistamine - lisaväärtus Teringi õpperajale	RMK			objekti rek. järgselt info uuendatakse							objekti rek. järgselt info uuendatakse	
Parika järve vaatetorn	2	1. looduskaitse ja loodushariduslik väärtus - rabakoosluste tutvustamine, järvevaated, linnuvaatlus	RMK	Parika lka, Parika skv		infotahvel objektile							infotahvel objektile	
Heimtali õpperada	2	1. piirkondlik väärtus - täiendab Heimtali mõisakompleksiga tutvumise võimalusi; 2. loodushariduslik väärtus - rada tutvustab Eestis kasvavaid kõvalehtpuid	RMK	Loodi lp, Heimtali skv, Loodi pv		infotahvel objektile		x			x		infotahvel objektile	
Tüandre järve lõkkekoht	3	1. piirkondliku tähtsusega pikniku pidamise, ujumise ja kalastamise koht	RMK	Tüandre lka, Kollaspalu pv		infotahvel objektile				infotahvel objektile	infotahvel objektile	infotahvel objektile	infotahvel objektile	
Tüandre suurekivi lõkkekoht	3	1. piirkondliku tähtsusega pikniku pidamise, ujumise ja kalastamise koht;	RMK	Tüandre lka, Kollaspalu pv		infotahvel objektile				infotahvel objektile	infotahvel objektile	infotahvel objektile	infotahvel objektile	
Vanapagana metsamaja	3	1. pärandkultuuriline väärtus - 1964. aastal valminud filmi "Põrgupõhja uus vanapagan" peategelase Jürka eluase; 2. võimaluste mitmekesistamine - populaarne ööbimis- ja seltskondlike sündmuste tähistamise koht	RMK	Saarjõe mka, Tõrvaaugu pv, Vanapagana skv		x		infotahvel objektile					infotahvel objektile	
Vanapagana õpperada	4	1. looduskaitse, loodushariduslik ja pärandkultuuriline väärtus - tutvustab kaitsealuseid metsakooslusi, Tõrvaaugu küla; 2. liikumisvõimaluste mitmekesistamine - lisaväärtuse andmine Vanapagana metsamaja külastajale	RMK	Saarjõe mka, Tõrvaaugu pv		objekti rek. järgselt info uuendatakse		objekti rek. järgselt info uuendatakse	objekti rek. järgselt info uuendatakse				objekti rek. järgselt info uuendatakse	
Tõrvaaugu puhkekoht	4	1. pärandkultuuriline väärtus - tõrvapõletusahju eksponeerimine	RMK	Saarjõe mka, Tõrvaaugu pv		x		infotahvel objektile					x	
Saarjõe õpperada	3	1. looduskaitse- ja loodushariduslik väärtus - tutvustab Saarjõe maastikukaitseala looduskooslusi; 2. liikumisvõimaluste mitmekesistamine - Saeveski metsaonni külastajatele matkavõimalus, olemasolevate pikniku- ja peatuskohtade „sidumine“	RMK	Saarjõe mka, Tagametsa skv, Saarjõe pv		infotahvel objektile		infotahvel objektile	infotahvel objektile		infotahvel objektile	infotahvel objektile	infotahvel objektile	
Metsavenna lõkkekoht	3	1. pärandkultuuriline väärtus - skautlust ja metsavendlust tutvustav koht	RMK	Saarjõe mka, Saarjõe pv		infotahvel objektile		infotahvel objektile	infotahvel objektile				infotahvel objektile	

Loodi lehisepuistu matkarada	3	1. loodushariduslik- ja pärandkultuuriline väärtus - hiiglaslike euroopa lehiste kasvukoht, rajale jääb Loodi mõisaomanike von Bock'ide perekonnakalmistu	RMK	Loodi lp, Loodi-Püstmäe skv	matmispaik	infotahvel objekt		infotahvel objekt						x
Lasajärve lõkkekoht	4	1. piirkondliku tähtsusega pikniku pidamise, ujumise ja kalastamise koht	RMK						infotahvel objekt		infotahvel objekt		infotahvel objekt	
Lilli loodumaja õpperada	4	1. loodushariduslik ja pärandkultuuriline väärtus - kasutatakse lisaks „tavakasutajale“ ka Lilli loodumaja loodusharidusprogrammide läbiviimiseks	RMK, eramaa			infotahvel objekt		infotahvel objekt	infotahvel objekt					infotahvel objekt
Taagepera lõkkekoht	4	1. kohaliku tähtsusega pikniku ja külaürituste läbiviimise koht	RMK					infotahvel objekt						infotahvel objekt
Taagepera matkarada	4	1. pärandkultuuriline väärtus - Taagepera loss koos pargiga, Taagepera kirik ja kalmistu, parunite perekalmistu, „Musukivi“, ohvrikivi, maa-alune kalmistu, Õhne jõgi.	RMK, eramaa		matmispaik			infotahvel objekt		x		x	x	infotahvel objekt
Rutu lõkkekoht	4	1. üle-eestiline väärtus - pikniku pidamise võimalus Sakala kõrgustiku kõrgeima tipu läheduses	RMK	Rutu mka, Rutu skv		infotahvel objekt		infotahvel objekt	infotahvel objekt		infotahvel objekt			infotahvel objekt
Labidakivi lõkkekoht	4	1. piirkondlik väärtus - piirkonna elanike, koolide ja lasteaedade väljasõidu ja pikniku pidamise koht; 2. loodushariduslik väärtus - kaitsealune Labidakivi ja luitemetsad	RMK											

Objektide kirjeldused ja täpne paiknemine on leitavad:
<http://loodusegakoos.ee/kuhuminna/puhkealad/sakala-puhkeala>